

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Maročinno in oznanila (inserate) prejema upravnitvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 35.

V Ljubljani, v ponedeljek 13. februarja 1893.

Letnik XXI.

Darwinova teorija na srednjih šolah?

Znano je častitim bralcem, da se da in sme svetopisemsko poročilo o stvarjenju sveta različno razlagati, ker način, kako je Bog svet vstvaril, ni strogo verska zadeva (res religiosa), in je nam treba le verovati, da je Bog vstvaril vse iz nič, v času, po svojem najmodrejšem sklepu vse najpopolnejše, popolnoma prosto in v svojo slavo. Zato nahajamo različne hipoteze o početku sveta, ki so vse dovoljene, samo če ne trdijo česa, kar bi bilo v nasprotju s katero razodeto resnico. Tako so nastala v teku časa tudi različna mnenja o početku živalij. Naj navedem o tem le mnenje slavnega cerkvenega učenika sv. Avguština. On se opira na Eclius 18, 1.: „Qui vivit in aeternum, creavit omnia simul,“ ter méui, da je Bog vstvaril vse ob enem, a rastline, živali in tudi človeško truplo le in „potentia, causaliter (De genesi ad litteram.) Pri tem pa je on tega mnenja, da so bile rastline in živali že v svojem prvem početku in potentia vstvarjene vse in razločene v posamezne „species“. Ta njegov nauk se kaj lahko sklada z besedami sv. pisma.

Ako bi sveti učenik ne učil določno, da so bile vse „species“ že „in potentia“ vstvarjene, bi se njegovo mnenje precej vjemalo s teorijo angleškega naravoslovca Darwina.

Ker ta čitatelj gotovo ni neznan, naj navedem tu le njene glavne potere.

Že pred Darwinom so mnogi naravoslovci skušali dokazati postanek raznih živalskih oblik iz ne-popolnejših, pa niso mnogo dosegli. Darwin je pa s svojo teorijo vzbudil veliko pozornost. On trdi, da so sprva iz neznanih virov nastale nekatere rastlinske in nekatere živalske oblike, mogoče da tudi ena sama. Te oblike so imele nagon, spreminjati se na najrazličnejše načine. V teku stoletij so se jako namnožile, in zato se je začel boj za obstanek, v katerem so manj popolne pogi-

nile, popolnejše se pa vedno izpopolnjevale. Te pridobljene popolnosti so podedovali potomci. Važnega pomena za spopolnjenje je tudi spolna družitev, raba ali neraba raznih delov telesa in še nekaj drugih posebnosti. Tako si moremo razlagati toliko mnogovrstnost rastlin in živalij.

Navstane pa vprašanje, je-li ta teorija dovoljena, ne nasprotuje li razodetim resnicam? Ako naravoslovec veruje, da so prvotne oblike bile vstvarjene ali neposredno ali „potentialiter“ od Boga, in da človek nima nikake zveze s temi oblikami, se sme držati Darwinove teorije. Njen početnik vsaj ni učil, da bi bil človek istega izvora, kakor živali; na človeka so raztegnili njegovo teorijo šele njegovi učenci. Ni se manjkalo v novjšem času tudi katoliških naravoslovcev, ki so tudi prvi početak človekov iskali v onih prvotnih živalskih oblikah. O mnenju teh naravoslovcev so razpravljali tudi pri vatikanskem cerkvenem zboru. „Sunt, qui doceant“ se bere v „constitutiones dogmaticae ss. oec. conc. Vaticani“, commentatio III., „corpus hominis non immediate a Deo e limo terrae formatum, sed lege a Deo statuta ex inferiorum animalium corpore paulatim evolutum esse, cui evoluto Deus animum humanum inspiraverit. Eam doctrinam cum a. scripturae narratione de hominis creatione conciliare volunt. Id nos quidem impossibile esse censemus.“ Oni ki to trdijo, pravijo da je le to verska resnica, da je bil človek tudi po telesu vstvarjen od Boga, da se pa vere nič ne tiče, ali je bil vstvarjen posredno ali neposredno. In na to pravijo zbrani očetje: „Nobis quidem etiam haec quaestio videtur esse quaestio de veritate religiosa. Naravoslovec torej tega ne sme trditi, ker se mora v verskih zadevah popolnoma podvreči nauku sv. cerkve.

Darwinova teorija torej ni protiverska, če ne prekorači stavljenih mej in se ne razteza na vprašanja, ki so čisto verskega značaja. Ali drugo vprašanje je, če se more ta teorija priporočati za pouk na srednjih šolah.

Darwinova teorija je le gola hipoteza in je že kot taka nesposobna za srednje šole, kjer bi se moralo podučevati iz naravoslovja to, kar so raziskavanja neovrgljivo dokazala. Darwin ni mogel ni z jednim dokazom dokazati, da bi se mogla spremeniti ena „species“ v drugo. Njegovi privrženci se sklicujejo na izumrle pradedne živali, katerih ostanke tu in tam izkopavajo. Te naj bi posredovale mej posameznimi razredi in vrstami živalij. Toda tudi to so zopet same hipoteze, in kdo more trditi, da se dá resničnost hipoteze dokazati s hipotezo? Človek res ne more umeti, da taki ljudje nočejo nič vedeti o razodenju božjem, ki je vendar tako očitno dokazano, mej tem ko slepo verujejo samim hipotezam. Ni torej čudno, da so najboljši naravoslovci zavrgli Darwinovo teorijo.

Je pa še drug važnejši vzrok, ki ne pripušča, da bi se na srednjih šolah naravoslovje poučevalo na podlagi Darwinove teorije, oziroma hipoteze. Kdo me vé, kako dovtetna je v sedanjem času šolska mladina za protiverske ideje? In ko sliši mladenič, v kojega srcu je že izumrla živa vera v Boga, kako se ta teorija predava kot neovrgljiv rezultat novjšega raziskavanja, kdo more jamčiti, da ga to ne pripelje polagoma do materializma? In če ga v srednjih šolah skrbnost dobrega kateheta, kateri pa tako ne more dosti storiti, varuje pogina, kdo ga bode varoval na visoki šoli?

Govorimo pa tu o Darwinovi teoriji, v kolikor ne nasprotuje verskim resnicam. Ta teorija je torej že sama na sebi nevarna, a gorje učencu, ako jo razlaga neverski učitelj.

Bilo je ob začetku letošnjega leta (meseca januarja), ko je na ljubljanski višji gimnaziji razlagal učitelj naravoslovja nauk o opicah. V učni knjigi je opazka: „Wichtig ist die Thatsache, dass sich manche Affen bei ihren Verrichtungen fremder Hilfsmittel bedienen. So schlagen sie mitunter harte Nüsse mit einem Stein auf und gebrauchen als Stütze beim Gehen zuweilen einen Stock.“ Namesto da bi bil modri gospod profesor svojim učencem razložil, da

LISTEK

„Ribičev maček“.

(Predpustna.)

(Konec.)

Po cesti pride Brusov pastir, mahaje veselo s palico po zraku in oziraje se po rudečih jabelkih na Ribičevem vrtu. Hipoma se ustavi, skoči zadej za hišo in začne vpiti na ves glas: „Tatje, tatje! Vkupe, ljudje božji, tatu imamo!“ Kmalu se je zbralo krdelo ljudi, oboroženih s kolci in s kamenjem, da posvetijo lopovu, ki ga ni strah, ob belem dnevu izvrševati svoj tatinski posel. In kako neusmiljeno je padalo po zadnjem delu telesa in po nogah, ki so kakor zastave molele venkaj iz okna! — Nič ni pomagalo ni kričanje, ni stokanje, ni brcanje z nogama. Ljudstvo tatu ne prizanaša in prav ima.

Naposled odleti leseni okvir pri oknu na tla in pade z velikim ropotom s tatom vred na tla. „Ušel bo! Za njim, za njim!“ začne vpiti vse vprek in kakor bi mignil, je šinil čvrat dečko skozi okno za tatom v klet. Toda, kako se ustraši, ko zagleda Ribičevega mojstra samega ležati na tleh.

„Za Boga! Bežite, božite,“ začne silno vpiti, „Maček sam je, mrtev leži tukaj!“ Urno pomeče druhal po tleh kamenje in kolce in se razide, kakor bi jih veter popihnil.

Jeri se je bilo zakasnelo, še le proti večeru je prišla domu. Brezskrbno odpre vežna vrata in gre v hišo, da se preobleče. Med razpravljanjem se ji zdi, da čuje neke človeško stokanje in zdihovanje. Groza jo obide in strah, da si komaj upa iti pogledat, kaj da je. Preišče vse kote po hiši, pa ne najde nikogar. Pogleda nazadnje še v klet. Grozen prizor: moč leži na tleh, stokajoč in pol mrtev, krog njega kamenje, zdrobljena steklovina in leseno okvirje od okna. Kdo popiše grozo uboge Jere pri tem pogledu! Takoj spozna, kaj se je zgodilo. — In kdo je vsega kriv?

„Sveti križ božji!“ zavpije in tleskne obupno z rokama. Jokaje dvigne moža in ga spravi v hišo v posteljo, sama pa dirja k staremu Korenu.

Koren je bil suh, kmečki možiček, ki je slovil daleč okrog zavoljo svojih „čudežnih mazil“, katere je izdeloval sam. Splošno so trdili, da vé več kot vsi doktorji v mestu in pomaga vsakemu, ako je le pomagati.

Koren je podvizal, kolikor je mogel, kar sapa mu je jemalo, ko je prišel na lice nesreče. Natakne

očala, pregleda otekline, pretiplje noge in rebra ter izjavi samozavestno in počasi sledečo diagnozo: „Kosti niso ravno zlomljene, rane niso, da bi dejal, smrtnonevarne, ampak samo hude poškodbe, zasedenje krvi, nategnenje kit, rog na glavi in pretresenje možganov. Smrtne nevarnosti za zdaj ni.“

Ko je Koren pri „Mačku“ opravil, šla je Jera za njim ter ga prosila v veži za božjo voljo, naj ji naravnost pové, kako bo z možem, da bo vsaj vedela, pri čem da je.

„Reč je sicer nevarna,“ odvrne le-ta, odhajajoč, „a zanesite se na mojo pomoč. V treh tednih bo bolnik vstal. Saj me poznate!“

Kako lepo in zvesto je Jera bolnemu „Mačku“ stregla, ni moči povedati. Noč in dan je bila pri postelji, prekladala ga, zdaj na hrbet, zdaj na stran, mazala ga in tolažila, kolikor je le mogla. Toliko zvesteje mu je stregla, kolikor huje ji je očitala vest, da je ona kriva velike te nesreče. Ko je neko noč zopet vso prečula pri njem ter mu zjutraj mazala s „čudežnim mazilom“ rog na glavi, ki se je bil pa že dobro zmanjšal, se je otajalo „Mačku“ srce, ohladila se mu je jeza v prsih, ter izpregovoril: „Jera, pa bi nekoliko legla; vse noči čuti ni kar tako! Ali pa si skuhaj,“ je nadaljeval boječe

delajo to v sled naravnega nagona (instinctum), če res to delajo (2), je opica črna primeroma pri-
stavil še tretjega ter dejal, da je tega lahko skle-
pamo, da opice sodijo (dass die Affen
Schlüsse fassen).

O nezapopadljive modrosti! Opice sodijo, — pa
so jako konservativne! Kar ljudje pomnijo, so opice
vedno jednako „sodile“, mačke so vedno na enak
način mišle, hohri so vedno delali svoje hlače,
kakor dandanes. Res, prav konservativen je živalski
rod! In če opice sodijo, imajo tako dušo, kakor
človek (anima spiritualis), torej neumrjočo: to je
jasno, kakor beli dan. Radovedni smo, kaj bi dejal
učeni gosp. profesor, ako bi njegova duša po smrti
prišla v družbo samih opičnih duš!

Kolikor je nam znano, si profesorji sami izbi-
rajo svoje učne knjige, ki morajo seveda biti potr-
jene od ministerstva. Ni se nam torej treba čuditi,
da sta si profesorja naravoslovja na ljubljanski višji
gimnaziji izbrala knjigo, ki uči Darwinovo teorijo:
„Leitfaden der Zoologie von Dr. Vitus Graber, o. ö.
Prof. der Zoologie an der k. k. Franz-Josefs-Uni-
versität in Csernowitz“.

Ni naš namen, natančneje pretresavati vsebine
te knjige. Nikjer sicer naravnost ne pravi, da je
človek nastal iz živalij, pa vendar ne uči takega
darwinizma, da bi ga mogla cerkev odobravati. V
prvem delu govori o človeškem in živalskem telesu
ob enem, kar se more opravičevati, po ne odobra-
vati. Toda kdor bere v naravoslovni knjigi, ki je
sostavljena na podlagi Darwinove
teorije, stavek: „Während das Gebiss der nie-
deren Wirbelthiere (z. B. des Krokodils) aus lauter
gleichen, und zwar meist spitzkegelförmigen Zähnen
besteht, die hauptsächlich bloss zum Fangen und
Festhalten der Beuteobjecte, nicht aber zu ihrer
Verkleinerung dienen, zeichnet sich das Gebiss
des Menschen und der höheren Säuge-
thiere durch seine auf dem Principe
der Arbeitstheilung beruhende Son-
derung oder Differencierung aus
(Str. 18).“

Kaj si mora pač misliti pri tem? Ni li s tem
indirektno zvezana trditev, da je človek iz opice?
Ali če primerjamo stavek: „Bekanntlich weichen
die verschiedenen auf der Erde lebenden Volks-
stämme . . . auch in ihrem Körperbaue so sehr
von einander ab, dass wir in den Mitgliedern man-
cher derselben nur wenig Aehnlichkeit
mit unserem Körper erkennen (str. 19).“
— s stavkom: „Bei der Betrachtung des Gorilla
oder eines anderen Affen überrascht uns vor allem
die auffallende Aehnlichkeit mit un-
serem eigenen Körperbaue (str. 66).“
— kaj porečeš k temu, dragi čitatelj? Je-li treba
k taki knjigi še brezverskega učitelja?

Vêda je sicer prosta po državnih postavah; a
na srednjih šolah so brezverski vêdi menda vendar
postavljene meje. Tu se pokaži, pravo rodoljubje,
reši slovensko mladino strašne duševne kuge! In
sedaj morda še kdo poreče: „Vera ni na dnevnem
redu!“. Upamo trdno, da se močje, ki imajo pri
tem besedo, potegnejo za učečo se mladino ter jo

in skoraj jecljaje, „kave, da se pokrepčaš; ako
zboliš še ti, kdo mi bo stregel?“

„Nič se ne boj za-me, Anton, nisem še tako
slaba,“ mu odgovori ona ljubeznjivo. „Skuhala bi
že, pa bo tako dosti šlo za zdravnika in zdravila;
moram gledati, da prihranim, kar bo vzela bolezen.
Le pogledi me, da sem še prav čvrsta, tudi zaspana
nisem. Da bi le ti kmalu okrevali! Tone, ne veš,
kako te imam rada!“

„Maček“ se je obrnil z glavo v zid, da skrije
solze, ki so mu posilile v oči ter reče jokaje: „Veš
kaj, Jerica, saj te tudi jaz nisem nikoli sovražil!
Tako je!“

V duši pa se mu je rodil trden sklep, tako
zvesto in ljubeznjivo ženo ljubiti in ji njeno lju-
bezen povračevati z zvestobo in udanostjo do zad-
njega izdihljeja.

Cez štiri tedne je „Maček“ vstal, temeljito
ozdravljen v vsakem pogledu. Pridno je delal ter
bil vedno doma, tudi Salomon in kvarta ga nista
več smotila.

Veselo je bilo gledati, kako sta odisihob sedela
Tone in Jerica vsako nedeljo popoldne za mizo,
držala vsak svojo posodo kave pred seboj ter se za
zabavo pomenkovala o preteklih časih.

rešijo duševne propasti; upamo, da prihodnje leto
ljubljanski dijaki ne bodo več rabili Graberjane, niti
kake druge protiverske naravoslovne knjige.

Zjasnilo se je!

Z Dunaja, 10. februarja, 1893.

V sferajšnjem poročilu obljubil sem Vam, po-
ročati o pomenljivi debati pri ljudskem šolstvu med
levičarjem prof. Suess-om in konservativcem baronom
Morsey-jem. Govorilo in pisalo se je že nekaj časa,
da se ostrine levičarjev v verski šoli omilijo. Toda
vedno sem trdil, da samani je tako upanje, katero
so gojili celó nekateri konservativni poslanci duhov-
niškega stanu. In ministerski predsednik grof Taaffe
sam varil je verigo, da bi zvaril obroč za novo ve-
čino, v katero naj bi se dali vkovati tudi konser-
vativci. Naučni minister je sicer v svojih govorih
poudarjal, da hoče paziti, da se ne bodo nikdar ža-
lili verski čuti!

Toda kaj je čut proti resnici verski! Toda vse
je bilo nejasno, ker levičarji izogibali so se, poka-
zati barvo svojo. Sedaj pa je program dovršen in
skrajni čas, da razodenejo, kako oni sodijo o teh
verskih čutilih! In z vso jasnostjo pokazal je od
njih delegirani govornik, spretni profesor Suess, da
ne bodo nikdar niti za pičico odjenjali od sistema
med ali bolje brezverske šole, katerega so njih
predniki s tolikim naporom utemeljili! Spodtikajo
se celó nad tem, da hoče naučni minister v okvirju
sedanje šolske postave skrbeti za to, da se ne žali
verski čut katoličanov! Torej to je treba še celó po-
udarjati, kakor naj bi bili katoličani zadovoljni, le
da se ne žali njih verski čut, a da se njih deca
sili v šole, v katerih poučujejo učitelji ne le judje,
ampak celó učiteljice, ki so se izjavile, da so brez-
verske, to naj vse voljno trpe. Na ljubo tedaj pe-
šiči drugovernikov naj ogromna večina katoličanov
vse voljno prenaša.

In kako je Suess opisoval delovanje rimske
kurije! Zjasnilo se je, sedaj pač nihče več ne bo
pričakoval, da bi se ogenj in voda dala spojiti. In
tako je prav za nas, ker dobro je, da bodo nemški
konservativci sedaj z vso odločnostjo proti levici
postopali, kar more le naši slovenski stvari biti v
korist.

Poslanec baron Morsey pa je v imenu svoje
stranke tudi jasno povedal, da se njegova stranka
nikdar ne bo zadovoljila s skledico leče, ampak da
ji je sveta vestna dolžnost, vztrajati toliko časa, da
doseže versko šolo, katera edino more dati zagoto-
vilo, da se vredi človeška družba na krščanskih res-
nic podlagi in tako obvaruje velikih socialnih re-
volucij.

Baron Morsey pa je tudi koj pri začetku svo-
jega nad dve uri trajajočega govora poudarjal, da
je njegova stranka s stališča verske prostosti proti
državni šoli, kakršna je danes, in prav zaradi res-
nico in pravicoljubnosti pa je njegova stranka od-
ločno tudi za to, da si sleherni narodnosti zagotovi
pravico do narodnega jezika v šoli in uradu, katere
pravice nikdar ne sme država v svoj interes zati-
rati. To so moške besede in kaj porekó oni naši, ki
hočejo, da bi slovenski poslanci popustili take
zveste, pravične zaveznike in iskali si drugih, ki
jim nič ne morejo pomagati v trdem boju za naše
narodne pravice. Morsey-u kot konservativcu je
dogma sveta in merodajna, Suess pa dogmo zame-
tuje, potem pač ni več govoriti o kakem „modus
vivendi“, ker katoličan ne more popustiti dogem, na
katerih sloni krščanska morala.

Mi spoznavamo nauke svete cerkve kot vodilo
in naše ravnilo. Suess in njegovi liberalni pristaši
pa kar naravnost izrekajo, vsak naj časti Boga po
svoje, kakor mu bolje ugaja! Dovolj jasna teorija,
katera mora povsem in popolnoma razdreti slehern
most k taki stranki.

Poročevalce dvorni svetnik poslanec Beer pa je
še dovršenije pokazal, kake misli vodijo njegovo
stranko in pripomniti je le, da je bil dr. Beer so-
trudnik pri kovanju postave za ljudsko šolo.

Zjasnilo se je in to je tudi prav!

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. februarja.

Spremembe dunajskega občinskega reda.

Po sedanjem občinskem redu dunajskem je potrebna
navzočnost 92 članov občinskega zbora, da je sklep-
čen. Ker pa kristijanski socialisti ne marajo pod-
pirati liberalnih nasvetov, izostajajo od sej in s tem

preprečijo, da se židovskim liberalcem marsikaka
želja ne uresniči. Liberalna večina se je ohujala do
deželnega zbora, da bi primerno premenili občinski
red. Liberalci bi bili radi, da bi občinski odborniki,
ki ne hodijo k sejam, izgubili mandate in dve
leti več ne mogli biti voljeni. Menda so se nadejali,
da se na ta način iznebi opozicije iz mestnega
zbora. Deželni zbor pa menda ne mara vsem tem
prirediti, temveč hoče, kakor se zadržuje, samo
skleniti, da za sklepčnost zadostuje že 70 mestnih
odbornikov. S to stvarjo se bode pečal deželni zbor
v zasedanju, ki se je sedaj sklicalo. Najbrž bode
deželni zbor sklenil tako premembo, ker imajo v
njem večino liberalci. Židovski liberalci bode potem
torej v mestnem zboru lahko po svoje gospodarili,
seveda le tako dolgo, dokler jim prebivalstvo ne od-
reče zaupanja, kar se pa utegne v kratkem zgoditi.

Civilne matrike in civilni zakon. Tudi
Slovaki se začenjajo oglašati proti civilnim matrikam
in civilnemu zakonu. V kratkem se skliceta dva
shoda, da izrečeta svoj protest proti vladni cerkveni
politiki. „Narodnie Noviny“ pravijo, da morajo ti
shodi pokazati, da ni resnična trditev, da želi ves
narod civilnega zakona in pa civilnih matrik. Ta
list pravi, da je prepričan, da je prebivalstvo brez
ozira na stan, narodnost in vero proti civilnim ma-
trikam in civilnemu zakonu. Take naredbe bi bile
škodljive z versko-nravnega, kakor tudi z društveno-
državlanskega stališča. Naložila bi se le nova
bremena. — Da so proti civilnem zakonu vsa vero-
izpovedanja, izvemši morda kalvince in žide, ki
pri tem zasledujejo vse druge namene, pokazalo se
je tudi pri sinodi luteranske cerkve, ki je zborovala
v Budimpešti. Iz političnih osirov ta sinoda v tem
oziru ni ničesa sklenila, ali več njenih članov je
jako odločno izreklo se za cerkveni zakon. Tako je
Kmetly rekel, da bode prebivalstvo kmalu začelo
misliti, da še krsta ni treba, če se brez cerkvenega
zakona opravi. Superintendent Batik se je izrekel,
da zakon brez cerkvenega blagoslova ni zakon. —
V parlamentarnih krogih se je začelo tudi gibanje.
Nasprotniki civilnega zakona obeh zbornic se sha-
jajo in posvetujejo, kako bi preprečili proticerkveno
politiko vladno.

Rusija in Bolgarija. Rusija zopet zahteva,
od bolgarske vlade, da poravnajo zaostale okupacijske
stroške in sicer sedaj 2,400.000 rubljev. Taka za-
hteva je sama po sebi malo čudna. Rusi ne pri-
znajajo niti bolgarskega kneza, niti bolgarske vlade,
ali vendar priznavajo, da je ta vlada opravičena v
imenu Bolgarije plačevati. To je pač nemala ne-
doslednost ruske diplomacije. Ko je o svojem času
Bolgarija iskala denar na posodo, so vsi ruski listi
trdili, da po odstranjenju sedanje nezakonite vlade
Bolgarija ne bode dolžna plačati narejenega dolga.
Vsak razumen človek bode pač priznal, da če ima
bolgarska vlada pravico za deželo plačevati, ima
tudi pravico zanjo jemati na posodo. Sicer pa Bol-
garija sedaj ne hiti s plačilom, temveč zahteva
od Rusije, da poprej povrne volila bolgarskih po-
ložnikov umrlih v Rumuniji, katere je rusko po-
slaništvo v Bukareštu prevzelo v imenu prejšnjih
bolgarskih vlad. Nadalje pa ima Rusija še neki
drugi dolg v Bolgariji, katerega še do dandanes ni
poravnala, in je v kaj tesni zvezi z okupacijskimi
stroški. Poravnala še ni nakaznice, katere je bila iz-
dala za preskrbljenje okupacijske vojske. Tudi na
ta dolg jo sedaj bolgarska vlada opominja. Sicer pa
imajo ti okupacijski stroški svojo čudno zgodovino.
Mnogo tistega denarja, ki ga sedaj Rusija zahteva
od Bolgarije, se v resnici za vojsko ni porabilo,
temveč ga je izginilo v žepih visocih ruskih dosto-
janstvenikov. Rusi še nikjer neso dali kacega na-
tančnega računa o teh stroških. Ti stroški se pa
plačajo le za Severno Bolgarijo, za Južno pa ne.
Po berlinski pogodbi bi se pač morali plačati za
obe državni polovici. Rusija je tudi o svojem času
vzhodno-rumelijski vladi predlagala neko pogodbo,
ki naj se sklene zastran tega plačila. Tedanja
vzhodno-rumelijska vlada je pa zahtevala natančni
račun o teh stroških. Rusi pa na to zahtevo neso
nič odgovorili in stvar je tiho ostala. V Peterburgu
morajo pač vedeti, zakaj so odstopili od svoje za-
hteve. Da je tedanja bolgarska vlada tudi zahte-
vala natančnejše račune, pa bi jej najbrž tudi danes
ne bilo treba teh stroškov plačevati. Ruska vlada
bi najbrž ne bila marala razkriti, kako so gospo-
darili njeni generali za časa okupacije v deželi, ka-
tero so osvobodili. Marsikaj ne posebno lepega za
Rusijo vedo pripovedovati sedaj Bolgari, glavne
stvari so pa seveda tajne.

Razmere na Francoskem. S tam, da se je vsprejel Cavaignacov dnevni red v zbornici poslancev, se je pač ministerska kriza nekoliko odložila, ali ne za dolgo. Volitev ne bode vodilo sedanje ministerstvo, katero je Cavaignac tako ožigosal. V Cavaignacu sedaj vsi vidijo prihodnjega predsednika ministerstva, ali pa celo predsednika republike. On je sedaj najpopularnejši mož na Francoskem in zakaj? Samo zaradi tega, ker je ostro obsodil postopanje Floquetovo in Rouvierovo in zahteval, da se strogo kaznujejo vsa podkupljenja. Stališče pravosodnemu ministru Bourgeoisovo je omajano, ker ga dolga, da je vplival, da se je ustavilo sodno postopanje proti Rouvieru. Dupuy, Viette in Viger bodo menda tudi odstopili. Ribot najbrž ne bo mogel sestaviti tretjega ministerstva. Ostal pa bo najbrž v ministerstvu, kakor tudi Develle in sedanji vojni minister. Cavaignac je precej naklonjen konservativcem. Ko bi on vodil volitve, bi ta stranka najbrž precej pridobila, ker so sedaj oportunisti ob vsi zaupajo. Panamska afera je jim dala smrtni udarec. V novo zbornico pride le redko kateri oportunist. Sploh se pa sliši klic, da je treba novih mož.

Cerkveni letopis.

Petdesetletnica sv. očeta.

V Rimu, 10. febr.

Kakor senca zgine v teku stoletij življenje posameznega človeka, ako mu božja previdnost ni odločila delokroga, v katerem more delati za čast božjo in blagor človeštva, ako mu ni podelila duševnih sil, s katerimi ustvarja velika dela, ki ostanejo še poznim rodovom sijajni, nerazrušljivi spomeniki bistrega in močnega duha, vstrajne in železne volje — kot stalni mejniki v svetovni zgodovini. A takih velikih mož, ki preobražajo zemlji lice, ki življenju narodov in držav narekujejo velik preobrat ter za dolgo prihodnost odločujejo smer ljudskemu mišljenju in delovanju, takih slavnostnih mož poraja vsako stoletje le malo. Med slavnih mož najslavnejši pa bode gotovo zgodovina prištevala sedanjega rimskega papeža, sv. očeta Leona XIII., kateri s stolice sv. Petra že petnajst let kot „luč z neba“ razganja krivoverstev zmote, rešuje sužnjike okov, svetu širnemu deli dobrote, z neba ljudstvu kliče blagoslov!

Dne 19. februarja bo 50 let, ko je bi sedanji papež Leon XIII. posvečen v škofa. Petdesetletnica škofovanja je že sama na sebi redka in pomenljiva slavnost, tem večji pa je njen pomen, ako jo slavi škof vseh škofov, naslednik sv. Petra v Rimu, ako jo dočaka kot starček po letih, a kot mladenič po duhu, in sicer v dobi, ko povodenj socijalne revolucije preti s poginom človeški družbi in je svetilnik na skali sv. Petra edina luč, ki razsvetljuje temo občne zmešnjave ter kaže pot rešitve v socijalnem miru. Mi živimo v stoletju hitrih prememb, narodi drvé kakor za stavo v negotovo bodočnost ne oziraje se na mnoge nevarnosti in ovire, zato je gotovo posebna milost božja, da vodi ladijo sv. Petra po burnih časa valovih v teku dolgih let izkušen krmar, ki pozna nevarnosti, ki je izurjen v boju z viharji in valovi ter je po modrosti in previdnosti izbrano orodje v rokah božje previdnosti. V starosti, ko si že mnogi želé počitka in miru, poklical je Gospod sedanjega sv. očeta za čuvaja na Sijonu, za pastirja narodov. Na njem so se uresničile besede prorokove: „Mladič obnemorejo in se utrudijo in močni padejo vsled oslabljenja, oni pa, ki v Gospoda zaupajo, ponové svojo moč, dobé preruti kakor orli, tekó in se ne utrudijo, gredó in ne obnemorejo.“

Božja previdnost pa se ne kaže le v visoki starosti, katero je dosegel Leon XIII., temveč tudi v njegovem delovanju. Ko je papež Pij XI. zatisnil oči, pretresel je bolesten strah marsikatero verno srce: Za obetaneck cerkve sicer ni bilo strahu, kajti Gospod je obljubil, da ostane pri njej do konca sveta, vendar so se mnogi strahoma popraševali, kdo bi bil sposoben, da v zamotanih in nevarnih tedanjih časih prevzame butaro najvišjega pastirstva na svoje rame. Izpolnile so se besede, katere je Gospod govoril pa preroku Jeremiji izvoljenemu ljudstvu: „Daj vam bodem pastirje po svojem sreč, ki vas bodo pasli s modrostjo in nankom.“

In takega pastirja po božji volji imamo v slavno vladajočem Leonu XIII., ki je petnajst let neprestano oznanjal vladarjem in narodom večno božjo modrost, resnice sv. evangelija. Takoj po svoji iz-

volitvi je rekel zbranim kardinalom: „Najprvo izjavimo slovesno pred Vami, da se bomo v izvrševanju apostolske Svoje službe z božje pomočjo v prvi vrsti trudili za to, da sveto obranimo izročen Nam zaklad katoliške vere, veruo in zvesto branimo pravice cerkve in apostolskega stola ter skrbimo za blagor vseh. Pri tem smo pripravljeni vse storiti, vse muke prenesti.“

To je vladni program Leona XIII., kateri je zvesto po besedi izvrševal do današnjega dne. Žalosten je bil položaj sv. stola v središču mlade Italije, toda brez svetne pomoči, opirajoč se le na pokorščino vernih katoličanov povzdignil je papež Leon XIII. svoj glas kot najvišji učenik ter z apostolsko gorečnostjo oznanjal celemu svetu krščanske resnice in dolžnosti. Ali ni sedanje stoletje dolga veriga samih revolucij, ki v raznih podobah in oblikah razjedajo družbo človeško? Pričelo se je z zmernim liberalizmom, l. 1848 je poponoma zmagal političen liberalizem ter se moral umakniti socijalnemu; posledica liberalne revolucije je socijalizem, ki drobi v kosce liberalno družbo devetnajstega stoletja. Množice, katere je liberalizem vrgel v sovraštvo do vere in cerkve, so postale polnoletne ter zahtevajo svojo dedščino. Papež Gregor XVI., Pij IX. in Leon XIII. označujejo stopnje bojev cerkve proti liberalni revoluciji. Pij IX. je zmagal revolucijsko zmoto, Leon XIII. zbira zapeljane narode, katere je streznila nevarna socijalna zmešnjava; Pij IX. je označil načela za rešitev socijalnega vprašanja, Leon XIII. izvršuje v dejanju to v sedanjem stoletju največjo nalogo duha. On ponuja vladarjem pomoč vere ter pojasnjuje neprecenljive dobrote cerkve za ozdravljenje bolehalih in onemoglih držav. Z mladeniško pogumnostjo odkriva zlobne nakane državi in cerkvi nevarnih tajnih družb.

(Dalje sledi.)

Udanostne izjave.

Udanostna izjava občine Sušje pri Ribnici:

„Dovolite, milostni gosp. knezoškof, da se pre mnogim občinam, ki so Vam v zadnjih tednih poslale udanostne izjave, pridruži tudi naša mala občina. Mi sicer vémo, kaj nas uči naša vera, namreč, da: „Kdor Vas posluša, mene posluša; kdor Vas zaničuje, mene zaničuje!“ Vémo tudi, da Vas je sv. Duh postavil, vladati cerkev božjo v ljubljanski škofiji. Prav zato vémo, da ne potrebujete „udanostnih izjav“ z naše strani, ker udanost, pokorščino in spoštovanje smo Vam dolžni že po sv. veri, v kateri hočemo živeti in umreti. Če pa smo vsejedno sklenili, doposlati Vam tako izjavo, storimo to z ozirom na nasprotnike, ki izpodkopujejo — sevéda brez uspeha — Vašo čast in veljavo, ter sejejo nezaupnost zoper Vašo posvečeno osebo.

Mi Vam slovesno izjavljamo, da se popolnoma strinjamo z načeli, katere ste razvijali na prvem slovenskem katoliškem shodu. Mi obsejamo odločno predrzno počenje slovenskih liberalcev po „Slov. Narodu“, „Rodoljubu“, „Novicah“ in drugih časnikih, ter obetamo, da hočemo vsikdar z Vami biti, pokorni Vašemu vodstvu. Dalje obetamo, da hočemo brati samo poštene katoliške časnike in pri raznih volitvah voliti samo može, katerih program bodo načela prvega slovenskega katoliškega shoda.

Občina Sušje, fare ribniške, dne 26. decembra 1892.

Fortunat Kozina, župan; Fran Pintar, svetovalec; Fort. Cvar, Ant. Silc, Valent. Silc, Fr. Kožar, Fr. Lesar, Fr. Lovšin, odborniki.“

Udanostna izjava občine Črni Vrh nad Idrijo:

„Prepričani, da ste nam, prevzvišeni, od sv. Duha postavljeni varuh neveste Gospodove, sv. cerkve, se radostnim sreem pridružimo vernim Vašim ovčicam, katere Vam pri napadih nasprotnikov sv. cerkve pošiljajo svoje udanostne izjave. Za Vaš pogum in Vašo zvestobo, s katero krmité čolnič sv. Petra, bodi Vam, našemu višjemu pastirju, presrečna zahvala: in kapljica tolažbe bodi prepričanje, da podpisana občina stoji in bode stala zvesto za Vami, s srčno željo, naj-napóči kmalu dóba, v kateri boste zamogli mirno vladati sv. cerkev v naši lepi domovini.

V Črnem Vrhu nad Idrijo, dne 30. decembra 1892.

Matej Lampe, župan; Fr. Rudolf, Tom. Gostiša, Rudolf Stefan, svetovalci; Jan. Poženel, Jur. Lampe,

Jak. Cuk, Ant. Rupnik, Jos. Pirc, Gašp. Rudolf, Jos. Majnik, Ferd. Lampe, Fr. Habe, And. Mikuš, odborniki.“

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. februarja.

(Slovenski remarski vlak v Rim) gre povodom 50letnega jubileja škofstva svetega očeta papeža Leona XIII. dne 10. aprila t. l. Da se mu tudi verni Slovenci, kakor drugi narodi, poklonijo in svojo udanost izrazijo, priredi gospod Josip Pavlin (mejnarodna potovalna pisarna) v Ljubljani, v zvezi s katoliško družbo, posebni brzovlak tje, kateri se omenjeni dan ob 10. uri dopoldne iz Maribora, ob 2. uri popoldne iz Ljubljane in ob 7. uri zvečer iz Gorice odpelje, ter v torek 11. aprila, ob 3. uri popoldne despe v Rim. Udeleženci bodo se vsprejemali med Mariborom in Gorico, s Koroškega tudi v Vidmu (Udine). Oni bodo vidno nosili posebne znamke. Vožnja tje je skupna in naravnost preko Padove, Florence, nazaj pa posamezna, v 30 dneh, z vsakim vlakom, tudi brzovlakom; šestkrat sme vsak se ustaviti po enaki progi ali pa preko Loreto. Stanovanje, vsopred slavnosti itd. v Rimu oskrbljeval bo posebni odbor, enako kažipota in tolmače. Med bivanjem v Rimu izhajal bo posebni list ter pripadal Slovencev se tikajoče zapimivosti. Tudi knjižica „Slovensko - laški potovalni tolmač“ bo na razpolago. Vlak bo sestavljen iz I., II. in III. razreda voz, na željo tudi iz spalnih in salonskih voz, ki bodo brez premembe šli do Rima. Vozne cene, okoli na pol znižane, bodo v kratkem naznanjene (od Ljubljane v Rim in nazaj okoli 25 glđ. in višje). Vozni listki naj se prej ko prej naročé, ali vsaj do 4. aprila, pri gospodu Pavlinu. Ta oskrbljuje tudi stanovanje in daje vsakoršna pojasnila. Slovenci! ne zamudimo te lepe prilike in pokažimo v mnogobrojnem številu vernost in udanost našemu svetemu očetu ter ob enem oglejmo prekrasno prestolico katoliške cerkve in lepe laške pokrajine.

(Svetovno potovanje nadvojvode Franca Ferdinanda.) Ker je „Slovenec“ naznanil, da rabijo na svetovnem potovanju nadvojvode Franca Ferdinanda puške slovenskega dela, pové naj, da je na dotični ladiji („Elisabet“) tudi duhovnik Slovenec, namreč čast. gosp. Ivan Kuralt, c. in kr. mornariški kapelan prve vrste.

(Iz Štange) se nam piše: Dne 6. t. m. opravili smo slovesno sedmino po t gospodu kanoniku Marnu. Pevci cerkveni so ob tej priliki peli novi „Requiem“ P. Angelika Hribarja. — Splošna je bila žalost po vsem Slovenskem ob smrti dobrotljivega kanonika Marna. Posebno smo žalovali za svojim rojakom tudi mi Štangarji, ker med nami je pokojniku tekla zibel. Rad se je spominjal svojega rojstnega kraja in rad zahajal tudi domov. Lani v jeseni je bil tudi še osem dnij pri nas vesel in zdrav. Dejal je ob tej priliki, da bo zdaj ložje večkrat prišel, ker je stopil v pokoj. Žal, da ga ne bo več. Počiva naj v miru blagi mož ter prosi pri Bogu za svoj narod, katerega je tako zeló in resnično ljubil — Zimo smo imeli tudi pri nas hudo. Škode je mnogo, vzlasti pri krompirju, katerega je ljudem mnogo zmrznilo po kleteh. Ljudem gre slaba za denar. Večinoma morajo skoraj vsi kupovati žito, prodati pa nimajo kaj; in če kaj imajo, nima nobene cene. Prašiči, goveja živina, vse je bolj poceni, meso v Litiji pa zeló drago. — Med mrličih jih je bilo lani največ za grižo. Sedem ljudij je umrlo neprevidnih, ker je smrt jih prehitela skoro v trenutku.

(Povodom 50letnice škofovanja Leona XIII.) so šolske sestre v Mariboru priredile 9. febr. časti sv. Očeta primerno slovesnost. Po slovesnih večernicah v zavodski cerkvi šle v veliki dvorani lani prizidanega poslopja polno odličnih povablencev tudi mil. knezoškof in blizu ob 5. uri se vzdigne odra verskolična zavesa, da odkrije vseh odrešenih zemeljskega Očeta v okrašenem oprsju. Zavoda gojenke in pripravnice nastopajo v lepih kostumi. Prolog, v katerem je deklica Leonu zaradi njega svetosti, zmožnosti in delovanja slavo izrekla, je še odmeval v arcu, ko prihi glasnik, da izraza vseh narodov veselje o papeževem jubileju. Ko se zberejo vsi deli sveta in razlagajo, kaj in kako se jim je zgodilo v stoletjih, stoji cerkev v njih sredini. Uprizorila se je potem: „Rosa von Tannenburg“ Weissenhoferjeva drama s petimi dejanji, ki uči 4. zapoved in previdnost božjo. Če se sploh reči

mora, da so rejenke gledé memoriranja, izreke in kretanja svojo storile, nas iznenadile, še prisnavamo, da so nam nekateri prizori celo zasolžili oko. Med raznimi točkami in deli so občinstvo razveseljevale rejenke z lepim petjem in koncertovanjem na harmoniju, glasovinu in goslih. Pele so: Papeževo himno (Katschthaler in Foerster), čveteroglasno Sattnerjevo: „Pogled v nedolžno oko“, troglasno Abtovo: „Waldandacht“, čveteroglasno Gerbičovo: „Mojemu rodu“ in troglasno: „Heil Leo!“ (Músiol.)

(Vojaske nabori na Koroškem) se vrše: Celovec (mesto) dné 1. marca (106 novincev), Celovec (okolica) dné 2.—4. marca (600 n.), Borovlje 6. marca (200 n.), Trg 7.—8. marca (338 n.), Sentvid 9.—11. marca (502 n.), Krka 13. marca (200 n.), Breže 14.—15. marca (355 n.), Velikovec 16. do 18. marca (575 n.), Zel. Kaplja 20. marca (124 n.), Pliberk 21.—22. marca (354 n.), Št. Pavel 23.—24. marca (312 n.), Št. Lenart 27. marca (200 n.), Volšberk 28.—29. marca (400 n.), Beljak 4.—8. aprila (833 n.), Trbiž 10.—11. aprila (328 n.), Šmohor 13. aprila (200 n.), Kotiče 15. aprila (160 n.), Vogliče 17. aprila (147 n.), Greifenburg 19. aprila (200 n.), Zg. Bela 21. aprila (143 n.), Sovodenj 24. aprila (175 n.), Milstadt 26. aprila (136 n.), Spital 28. aprila (179 n.). — Vkupe 6767 novincev.

(Šolska novica s Koroškega.) Piše se nam: Poročali ste, da se je doslej dvojezična šola Podkarnosom spremenila v čisto nemško in kakšno veselje je nad tem zavlado po nemških listih, ki niso mogli dosti prebivaliti „gesunden Sinn“ tamošnjega prebivalstva. A kako se je v istini postopalo pri „poizvedovanju“, pri katerem se je nekda tako sijajno pokazal „zdravi (nemčurški) um“ tamošnjih kmetov. Vsi, ki niso prišli k poizvedovanju, zapisali so se za privržence nemške šole, druge pa se je na limanice dobilo s tem, da se jim je reklo: Šola ostane, kakoršna je sedaj, samo imenovala se ne bo več „utrakvistična“, marveč „nemška!“ V šoli bo se tudi odslej rabil slovensko-nemški Abecednik. Zbog tega so se (vsled pritiska od nemčurških mogotcev) podpisovali kmetje za — nemško šolo! Če je tako postopanje pošteno, — pa tudi bodi! „Liberalno“ v smislu naših nemčurjev je vse tako. Duhovni oče vsemu „poizvedovanju“ itd. je c. kr. dež. sodn. svetovalec F. Steiner, ki kot ud po „parteitagu“ izvoljenega „generalštaba“ ob vsaki priliki dela na to, da izpodriva slovenščini tla! Kako se pa to strinja z njegovo službo, to tudi vé — kdor hoče!

(Nemščina — uradni jezik?) Iz Celovca, dne 12. febr. Koroški deželni odbor je proglasil nemščino za uradni jezik vseh koroških občinskih zastopov. Razglasil je dotični odlok tudi po nemško-liberalnih listih, da tako svoje pristno nemštvo pokaže v pravem svitu pred vsem nemškim svetom! Da se naši zagrizeni mogotci, ki odločujejo v deželnem zboru, bore malo zmenijo za pravico, za postave itd., to je jasno! — Določuje pa dež. odbor po omenjenem odloku, da se morajo občine (i slovenske) v občejanju z deželnim odborom, s c. kr. dež. vlado in z drugimi občinami posluževati izključivo le nemščine. Da bje ta ukaz postavi v obraz, je jasno. Obširneje spregovorimo o stvari ob kratkem.

(Imenovan) je č. g. Anton Berlot, vikar na Srednjem, župnikom na Vogerskem. Čestitamo!

Telegrami.

Praga, 12. februarja. Pogreba mladocškega deželnega in državnega poslanca

dr. Trojana udeležili so se namestnik, deželni vrhovni maršal in več poslancev.

Brno, 12. februarja. Dve z revolverji oboroženi osebi, najbrž delavca, ste vdrl v pisarno fabrikanta Rosenthala in s streljanjem ranili Rosenthala, dva delavca in nekoga odvetnika. Rosenthal je že vsled ran umrl.

Zagreb, 12. februarja. Škof Josip Gsparić je umrl.

Most, 12. februarja. Sedaj že štrajka 2000 delavcev. Strajkujoči zahtevajo, da se odstranijo nepovoljni nadzorovalni organi in odpuščeni delavci zopet sprejmejo v delo.

Pariz, 13. februarja. Karolu Lessepsu se je dovolilo, da sme obiskati svojega očeta. V spremstvu s policijo odpelje se v Chesnaye. Jutri ga pripeljejo nazaj v ječo.

Pariz, 13. februarja. Kakor se govori, posvetujejo se levi centum, ustavna desnica in protirepublikanska desnica zastran skupnega postopanja pri posvetovanju o interpelaciji o občni politiki de vlade. Cavaignac bo de bajé predsednik prihodnjemu ministertvu.

Peterburg, 12. februarja. Őrnogorski prestolonaslednik Danilo se je semkaj pripeljal. Na kolodvoru ga je vspregel carjevič.

Atene, 12. februarja. Cesar avstrijski je podaril 10.000 frankov za poškodovance na Zantu.

Umrlj so:

11. februarja. Filomena Novak, čuvajeva hči 6 let, Strelške ulice 11. davica. — Janez Pošmar, dimnikar, 72 let, Križevniške ulice 6. jetika.

V bolnišnici:

10. februarja. Terezija Pengov, dninarka, 57 let, srčna hiba. — Franc Škerjanc, dninar, 32 let, jetika.

11. februarja. Matija Kralj, gostac, 77 let meningitis.

Tuji.

10. februarja.

Pri **Maticu**: Pospilil, Eschler, stotnik; Wagner, Schneider, Scheyer, Schrecker, trgovci; Robitšek in Weinberger, potovalec, z Dunaja. — Poženel iz Bistrice. — Sing, trgovec, iz Linca. — Ecker iz Stockerau-a. — Zuckerman, trgovec, iz Prage. — Müller s soprogo iz Zimmerode. — pl. Obereigner, logarski ravnatelj, s sneznika. — Macoun, odvetniškega koncipijenta soproga, iz Celja.

Pri **Sonu**: Glas, Reiner, trgovec s konji; Sucharipa, trgovec; Radis, potovalec, z Dunaja. — Kajfež, trgovec, iz Delnice. — Rossi zasebnik, iz Gorice. — Hočvar zasebnik, z Dolenjskega. — Stange iz Vratislave. — Afmuth iz Grada. Fantini iz Kamnika. Brügeman iz Berolina.

Pri **avstrijskem caru**: Jugovic s Krskega. — Cukljisti s St. Gotarda. — Kosem in Dacer iz Ljubljane.

Pri **Južnem kolodvoru**: Palese inženir iz Trsta. — König, trgovec, z Dunaja. — Žužek, vinotrtlec, iz Vel. Lašič.

Pri **bavarskem dvoru**: Samek, potovalec, z Dunaja. — Klenter, posestnik, s hčerjo, iz Kečevja. — Untersachberger in Brentner in Steyra.

Štev. 54.

Štev. 54.

Razpis službe.

Pri okrajni hranilnici v Slovenjgradu je umestiti

služba kontrolorja

s letno plačo 800 goldinarjev.

Prosileci za to službo, ki morajo v hranilničnem poslovanju dovolj izvežbani, ter slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi popolnoma zmožni biti, naj svoje lastnoročno pisane prošnje z dokazi o pridobljeni vsposobnosti, katera je za to stroko potrebna in s pristavkom, jeli je prošilovec samec ali oženjen, do 28. tega meseca pri ravnateljstvu te hranilnice vložijo.

Nastop službe 1. aprila 1893.

Ravnateljstvo.

Dunajska borza.

Dne 13. februarja.

Papirna renta 5%, 16% davka	99	20	kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98	85	„
Zlata renta 4%, davka prosta	118	55	„
Papirna renta 5%, davka prosta	—	—	„
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	988	—	„
Kreditne akcije, 160 gld.	326	25	„
London, 10 funtov strl.	120	90	„
Napoleonodor (20 fr.)	9	62	„
Cesarski cekini	5	69	„
Nemških mark 100	59	17½	„

Dne 11. februarja.

Ogerska zlata renta 4%	115	gld.	—	kr.
Ogerska papirna renta 5%	102	—	—	„
4% državne srečke l. 1854.	250	gld.	147	25
5% državne srečke l. 1860.	100	gld.	147	60
Državne srečke l. 1864.	100	gld.	195	—
Zastavna pisma avstr. cer. zem. kred. banke 4%	97	—	70	—
Zastavna pisma	101	—	50	—
Kreditne srečke, 100 gld.	193	—	—	—
St. Genois srečke, 40 gld.	65	—	50	—

Ljubljanske srečke, 20 gld.	23	gld.	—	kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	19	—	—	„
Rudolfove srečke, 10 gld.	25	—	—	„
Salmove srečke, 40 gld.	68	—	50	„
Windischgrazove srečke, 20 gld.	76	—	—	„
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	151	—	20	„
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2882	60	—	—	„
Akcije južne železnice, 200 gld. st.	94	—	25	„
Papirni rubelj	1	—	26	„
Laških lir 100	—	—	—	„

List „Mercur“.

Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odločilnih pojavih na dunajski borzi. Světi pismeni in ustni brezplačno. Celotna naročnina s poštno pošiljateljico vred gld. 2.60.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahiterstrasse 74 B.

Vestni nasveti za dosego kolikor mož visokega obrestovanja

pri najpopolnejši varnosti in maloknih glavnih.